

MAGYAR LÁNY

3 lei

1. á. post. alá v. l. a. apr. 1938. Dir. Ge.

UNGARIA
Tp.

T. „Dunaposta”

BUDAPEST
Postafiók 151.

Primredactor și redactor responsabil:
dr. Paál Árpád

VII. — 85 (1799) Oradea, 1938. apr. 15

Primcolaborator: dr. Gyárfás Elemér

Öfelsége látogatása Clujon és a megyében

A király Clujon is személyesen vizsgálta át a megye költségvetését és a város néprajzi kimutatását tanulmányozta

Bucuresti. Saját tud. Mint jelentettük, Öfelsége, a király tegnap délután két órakor elutazott Oradeáról. Fél ötkor Nadasel községben megállott a királyi vonat és az uralkodó meglátogatta a községet. Az elemi iskolánál, a községházán, a csendőrlaktányán is látogatást tett. Innen a király gépkocsin Clujra utazott, ahol felülvizsgálta a 83-ik gyalogezredet, majd a vármegyei prefekturára ment és átvizsgálta

a megye költségvetését.

Az uralkodó részletesen érdeklődött a vármegye iskolái s azok felépítésének körülményei iránt, továbbá megvizsgálta Cluj város szabályozási tervét, a város néprajzi kimutatását.

A király kíséretével fél kilenckor a királyi vonattal elutazott Clujról.

A kínaiak öt vagy tíz év múlva akarnak győzni

Sunfo kínai parlamenti elnök Moszkvában Sztalintól és Litvinovtól kapott biztatást. Londonban Chamberlaintól kér támogatást

Londonból jelentik: Moszkvából jöve Londonba érkezett Sunfo, a kínai parlament elnöke. Moszkvában Sztalinnal és Litvinovval tárgyalt a kínai hadsereg katonai támogatásáról. Londonban Chamberlain miniszterelnökkel folytat megbeszélést.

Sunfo a kínai követségen nyilatkozott a sajtónak és kijelentette, hogy Moszkvában hatá-

rozott ígéretet kapott Sztalintól és Litvinovtól a kínai ügy támogatására. Meg van azonban győződve arról, hogy nem lesz szükség a tényleges orosz beavatkozásra és a kínaiak feltétlenül győzedelmeskednek a japánok felett. Lehet — ugymond, — hogy 5, vagy 10 év múlva, de feltétlenül győzni fognak.

Az igazságügyminiszter az ország összes bíráit vagyoni helyzetük bejelentésére kötelezte

A beérkező adatok alapján állapítják meg, hogy egyes esetekben szükség van-e a vagyoneredet felülvizsgálatára

Bucuresti. Saját tud. Az igazságügyminiszter körrendeletet küldött az ország összes bíráinak, amelyben elrendeli, hogy minden bíró, a legalacsonyabb rangtól a Semmitőszék elnökéig, jelentse be a miniszternek, teljes részletességgel, mi ingatlan és ingó vagyona van az országban és külföldön, annak feltüntetésével, hogy az illető kapott-e hozományt a felesége után, örökölt-e, szerzett vagyona van-e, stb. Minden bírónak emlékiratot kell készítenie erről és pedig két példányban: az egyiket közvetlen fellebbvalójának, a másikat az igazságügyminiszternek küldi be.

A körrendelet célja egyelőre az, hogy a minisztérium ismerje minden bíró anyagi helyzetét és ugyanakkor megállapítja, milyen mértékben s milyen esetekben lehet hasznos, vagy szükséges a bírák vagyonának felülvizsgálása.

A körrendeletet megküldötték a törvény-

előkészítő tanács (Consiliul Legislativ) tagjainak, valamint mindazoknak a hatóságoknak, amelyek az igazságügyminisztériumtól függenek.

VÁLSÁG A VOLT PÁRTLAPOKNÁL

Bucuresti. Saját tud. A Liberális Párt egykori hivatalos lapjának a szerkesztősége válságon megy át. A munkatársak egyrésze beadta tegnap a lemondását. Ezzel követték Maximnak, a lap volt igazgatójának a példáját, aki már néhány nappal ezelőtt kilépett a lap kötelékéből. A sorozatos lemondások oka az, hogy súlyos nézeteltérések keletkeztek a lapvezetőségben az egykori pártorgánium irányításának és állásfoglalásának kérdésében. E válság egyik jele annak, hogy a volt pártlapok a jelen körülmények között nem tarthatják fenn magukat.

Jóteköny kihatások

(S. I.) Bennünket is érintet és érint a zsidókérdés rendezése, amit erőlyes és okos intézkedésekkel Magyarországon most megkezdettek. Nem azért, mintha attól tartanánk, hogy ezek az intézkedések kedvezőtlen következményekkel járhatnának kisebbségi helyzetünkre. Ezzel a jelszóval próbálták és próbálják még ma is megakadályozni odaát ezt a rendezést azok, akiket az korlátlan érvényesülésükben korlátoz, holott a valóság az, hogy a mi helyzetünket belső erők döntik el, melyeknek nincsen szükségük külső példákra. Az a teljes szabadság és korlátlanlás, melyet a zsidóság Magyarországon a legujabb időkig élvezett, semmi háttal nem volt helyzetünk kedvezőbb alakulására. Másfelől a zsidók főiskolai numerus clausus-a, melyet még 1920-ban vezettek be a magyar egyetemeken, szintén nem befolyásolta a magyarság főiskolai érvényesülését: a közvetett korlátozások ezen a téren csak akkor jelentkeztek, amikor belső erők ezt követelni kezdték és keresztül tudták vinni. Az első években, emlékezzünk csak vissza, éppen ellenkezőleg mindig azt a szemrehányást kaptuk, hogy ifjuságunk nem látogatja eléggé a román egyetemeket, holott Magyarország főiskoláin a numerus clausus már akkor érvényben volt.

Azt a kérdést tehát, hogy ezek a korlátozások súlyosbítni fogják helyzetünket, nyugodtan levethetjük a napirendről. Húsz esztendő tapasztalata azt mutatja, hogy ezek a kérdések semmiféle kölcsönhatásban sincsenek egymással. Ha Magyarországon ugyanannyi román élne, mint Romániában magyar, talán lehetne ilyen kölcsönhatásokról beszélni a kisebbségi kérdés területén. De még ez sem biztos. A német-lengyel viszony alakulása ellenek ellene mond ennek. Az a messzemenő gazdasági és kulturális szabadság, mit a németországi lengyelek egyre zavartalanabban élveznek, vajmi kevés hatással van a lengyelországi németek helyzetére: a birtok-kisajátítások, az üzemi elbocsátások, a kulturális korlátozások zavartalanul folynak tovább.

Lehet-e azonban kedvező hatása ránk a magyarországi zsidókérdés gyökeres és eredményes rendezésének? Mi azt hisszük és állítjuk, hogy igen, még pedig igen fontos és széles területeken.

Ezek a hatások közvetettek és közvetlenek lesznek, abban a mértékben, ahogyan ez a rendezés átalakítja Magyarországot gazdasági és szellemi életének belső szerkezetét s újat nyit a magyarság természetes érvényesülésének e területeken.

A közvetett hatásnak legelőbb erkölcsi téren kell jelentkeznie. A magyarságot itt minálunk is teljesen áthatja a gazdasági alacsonyabbrendűségnek ernyesztő érzése. Az a hiedelmünk van, hogy népünket a gazdasági szervező és teremtő munkára faji tulajdonságai teszik alkalmatlanná. Ha Magyarországon, hol ugyanez a nép él, megnyílik előtte a gazdasági érvényesülés útja és kiderül, hogy nem az alkalmatlanság szorította le ezekről a pályákról, hanem történelmi okok és társadalmi körülmények, ennek nem maradhat el a hatása a mi lelki készségeinkre sem. Eppen a gazdasági területen erre az önbizalomra és bátorságra nagyobb és égetőbb szükségünk van, mint bármely másra.

Ennél is fontosabb az, hogy ez a rendezés tisztázni fogja lelkünkben azt a képet, amit a társadalmak helyes és egészséges szerkezetéről

Ausztrália és Dél-Amerika népei már elindultak az Eucharisztikus Világkongresszusra

Es Te, a szomszéd országból, hiányoznál arról? Csatlakozz még ma a romániai zarándokok impozáns seregéhez!

alkotunk magunkban. Amíg Magyarországon a régi liberalista társadalmi eszmény uralkodott a közéletben, a közgazdaságon és a közszellemben, az orgánikus nemzeti társadalmaknak követelése pedig utópiának vagy káros nyugtalanságnak számíthatott. — óhatatlan volt, hogy ez a gondolat döntő hatást ne gyakoroljon ránk, a szomszédos államok kisebbségi magyar népcsoportjaira. A liberalista felfogás pedig a kisebbségek gazdasági, társadalmi és belső politikai életében a szétesés, az elmorzsolódás, a fegyelmetlenség állapotát jelenti. Hogyan lehetne gazdasági szervezeteket teremteni, ha a kisebbségi népi érdekeknek nincsen irányító ereje az egyesek és a gazdasági szervek magartása felett? Ha mindenki mindenben azt teszi, ami pillanatnyilag érdeke és nem gondolkodja a fegyelmetlenségének és önzésének következményeire, amelyek előbb-utóbb visszahatnak rá magára is, de gyermekeire már egészen biztosan?

A zsidókérdés rendezése Magyarországon a nagy történelmi események fényével világítja meg a szerves nemzeti társadalmak szükségleteit. Ha ott, ahol a politikai hatalom a nemzet kezében van, elkerülhetetlen szükségé válik a kérdés rendezése, annak biztosítása, hogy a gazdasági és szellemi erőforrások súlypontja visszakerüljön a nemzeti társadalom tagjaira, mennyivel nélkülözhetetlenebb ez ott, ahol a gazdasági erő az egyetlen kézzelfogható tényező, mellyel a kisebbségek életük folyását legalább valamennyire irányíthatják és biztosíthatják! Maga az a tény pedig, hogy ez a rendezés immáron megkezdődött. — Gőntő bizonyíték amellé, hogy elkerülhetetlenül meg kellett kezdődnie.

Ez a fordulat segíteni fog bennünket annak felismerésében, hogy a társadalmak él-

szervezetek és nem csupán emberek véletlen együttélései. Tehát csak akkor működnek és tudnak terhetek viselni, ha minden szükséges alkatrészt megvan. Ezeket az alkatrészeket pedig ugyanannak a népi ideálnak a belső ereje hajtja. Ha belátjuk a népbizományi valóságunk környörtelen igazságát, ha a mi ilyen kisebbségi társadalmunk minden alkatrésze valóban érezni fogja alkatrészi minőségét és hivatását a hozzá fogunk majd a hiányzó részek és szervek kiépítéséhez, mert a hiányban sokféle bajunk és gyengeségünk forrását végre felfedezzük. — akkor eredményesebbek lesznek próbálkozásaink, emelkedni kezd majd önbizalmunk és az önszegélynek jelszava nem lesz üres és értelmetlen szó, mely csupán arra jó, hogy nemzeti szellemű lapjaink hasábjait megtöltse.

Nem fognak azonban elmaradni a közvetett hatások sem.

Az a nagy szerep, mit az államközi életben a gazdasági kapcsolatok jelentenek, ezer módot nyújt arra, hogy a nemzeti államok a távolba szakadt kisebbségi csoportokat ebbe a forgalomba bekapcsolják és ezzel boldogulásukat előmozdítsák. A segítségnek olyan módja ez, amely semmiféle kifogás alá nem eshetik. A

német, az osztrák, a cseh, az olasz gazdasági élet tudatosan és következetesen műveli azt: ahol csak tehet, német, osztrák, cseh és olasz eredetű emberekre bízta portékáját és érdekeit képviselést. Amíg a pesti nagytőke korlátlan zsidó irányítás alatt lesz, tevékenységétől a külföld kisebbségi magyarsága semmi ilyen támogatást nem várhat. Húsz év óta ezt a nap minden órájában tapasztalhattuk. Ha a magyar gazdasági életet áthatja majd saját népének a szeretete és az ebből táplálkozó nemzeti szellem, akkor külforgalmi vonatkozásban is el kell következnie a külföldi magyarság kenyérkereseti érdekei jobb felkarolásának.

Ennek a közvetlen kihatásu változásnak jelentkeznie kell a szellemi közlekedés esatornáinál is, amit a sajtótermékek jelentenek. A mi kisebbségi magyarságunk évek óta és hazug képet kap a magyarországi egész életéről, mert annak képeit olyan orgánusok vetítik ide, melyek kizárólag a maguk önző céljait tartják szem előtt, ezeket az érdekeket azonban olcsó magyar jelszavakba csomagolják.

Minden okunk megvan tehát, hogy örömmel és megelégedéssel szemléljük a magyarországi nagy fordulatot: a magyar nemzeti társadalom szerkezetének példamutató kiépítését.

A minisztertanács közeljövőben rendeltörvényt ad ki a sajtóról és az újságírói foglalkozásról

Bucuresti. Saját tud. A minisztertanácsi jelentés, amely a lapok anyagi forrásainak az ellenőrzésére vonatkozó rendeltörvényt bevezeti, közli egyúttal, hogy a közeljövőben meg-

történik a sajtó és a kiadványok rendeltörvény útján való általános szabályozása, valamint az újságírói mesterség gyakorlásának szabályozására vonatkozó statutum is.

Ikerk Irta: Saád Béla

Az öröklődő tulajdonságokra és képességekre igen kíváncsi lett az utóbbi években a tudomány. Ez okból világszerte alapos vizsgálat alá fogták az ikereket, mert rajtuk előbb ki lehet mutatni az öröklődő tulajdonságokat, mintha a tudós várna egy-két nemzedéket. Csak az utódai érnék meg kutatása eredményét. Néha ez jó, mert legalább nem csalódik a hiánytalanul viszi magával elméletét, amelynek bizonyítékait kereste. Az öröklés mohó tudósai nagyon elnépszerűsítették szerte a világon az ikerkutatást, s hazánkban is alig van ma már iker, akit a szívükódástól a betűírásig össze-vissza meg ne vizsgáltak volna.

Péter és Pál, a két rokonszenves tizenkilencéves ifjú ellent tudott állni a tudományos vizsgálat csábításainak. Az ikrek klubjába, ahol a kutatók pácienseiket verbúvárták, nem jártak, s így maig se sikerült megtudniok, mely tulajdonságokat szereztek s melyeket örökölték.

Pedig volt egy izgató kérdés életükben, melynek eldöntését szívesen rábízták volna a tudományra, nevezetesen, hogy melyikük az öregebb.

Az elsőszülöttség vitája gyakran feldúlta az ikrek testvéri békéjét, mert egyébként nagy szeretetben éltek. A legutóbbi időkig egyforma ruhát, nyakkendőt, inget hordtak. Végül azonban szakítottak az egyenruhával, mert a megszólalásig való hasonlóságuk gyakran elnémitotta azt a két ifjú hölgyet, aki csaknem egyidejűleg babonázta meg külön-külön a szívüket: Péterét III, Pálét Piri.

Talán az ikerkutatás ebből is tanulságos következtetést vonhat le: az ikreknek egyszerre dobbant meg a szívük a szerelemre. Egyformán rajongtak, egyformán lelkesedtek és egyformán rohantak, ha a kislány várta őket. Pétert III, Pált Piri. III szöke volt, Piri fekete. Az ikreknek, lám, különbözött az ízlésük.

Nyár lett, Piri is elutazott. III is, az ikreknek ugyanaz lett a sorsuk. Levelet kapott Péter is.

Pál is. Levelet írt mind a kettő. Búsongtak, elmerengtek s várták a napot, amikor letelik Piri papájának és III papájának a szabadsága s hazajönnek a kislányok: Péter jobban szeretett gondolkodni, s játékosan a csendes, szívől buggyanó szavakkal, mint Pál, aki viszont jobban teniszezett, mint Péter. Pál gyötrelmesen rágta a tollát, míg összehozta a pontosan négyoldalas levelet. Aztán elolvasta Péterét s megállapította, hogy az jobb s ettől kezdve, egyforma levelet kapott a két lány, akik szerencsére nem ismerték egymást. Péter írt Ilinek, halk, kedves sorokat, Pál átámsolta Pirinek. Nem volt itt semmi hiba. A kislányok válaszában sem.

Már lehetett számolni a napokat. Piri és III érkezéséhez. Am ekkor helerobbant a boldog idegességbe az ikrek régi ellensége: a fog. Örökléskutatónak újabb anyag. Mind a két fiúnak igen romlékony volt a fog. Mindkettő utálta a fogorvost, s ha nem volt menekvés, akkor Péter szelíd odaadással, Pál dühös toporzékolással indult el a fűrő és a fogó felé. Az ikrek szakatánácskozást tartottak.

— Bizsereg? — kérdezte Péter.
— Ühüm és zakatol — felelte Pál.
— Az enyém lüktet is.
— Az enyém dagad.
— Az enyém is.

Péternek is fájt, Pálnak is fájt. Nincs menekvés. Csak a fogorvos. Mindegyiknek más fogorvosa volt.

Péter szelíden bevonult az övéhez. Az előszobában, várakozás közben, mintha csökkent volna a fájdalom. Talán mégse kell kihúzatni, talán nem dagad meg az arca pont akkorra, amikor III hazaérkezik. Nyílt az ajtó, intett a fogorvos.

— Ha lehetne a dolgot húzás nélkül — rebegte Péter.

— Nem, el kell fátyoltani. Érzésteleníteni sem lehet — felelte a doktor.

— Hogy? — hördült fel Péter.

— A fog elgennyesedett és nem lehet injekciót adni. Majd valami bódulatót csinálunk. — Ezzel választ sem várva, vattát dugott Péter szájába és valami sárga folyadékkal tele üveg-

ből kezdte fecskendezni. Még barátságosan biztította:

— Beszéljen, fáj-e még? Söhajtsen! Nézz, milyen szép a világ!

Péter beszélt, söhajtott (ez ment a legkönnyebben), nézte a világot és cseppet sem találta szépnek, később parancsra engedelmesen számolt, aztán köhögött, számolt, köhögött, majd megint söhajtott és hiába próbálta kinyitni a szemét... Pedig látott, világosan látott. Valami sárga folt ugrott neki, mintha a fejét kívánná, de szemé előtt hirtelen megtorpan és örült, viharos pörgésbe kezd. Mint a motola forgott, keringett előtte és szédített ez az egybefolyó színű sárga ördögkerék. Aztán egy éles szakítás az állkapcsán. Ordítani kellene és milyen jó, hogy nem tud! Valami cukros, sós íz a szájban. Mi ez? A sárga motola forgása gyengül. Valaki pöfözza, „jó reggelt” hallja. Szeretne mosolyogni, barátságosan. A sárga kerék nem engedi. Már csak simogatják. Ez sokkal kedélyesebb. Fejnyitja a szemét. Göcsörtös fogat tart a doktor az orra elé.

— Na, most öblögesen! — mondja vidáman.

Péter megemmisültlen öblöget. Gyenge alig tud lépni. Így érzi. Nagyon vigyáz, amikor hazafel tart. Zsebében papírba csomagolva viszi a fogat. Otthon már várja Pál.

— Kihuzattad?

— Ki!

— En is.

Mutogatják egymásnak a trofeát. Birálgatják, melyik csunyhább. Péter nagyon csendes. Pál, nagyon harcias. És beszél, beszél. Oriás élményben volt része. Fogat húzatott. Péter csendesen, szenvedően hallgatja s közben kamilla-teával öblöget.

— Te Peti, én úgy becsaptam a fogorvost, hogy csakugy ropog.

Péterben felcsillan az élet. Ezt ő is helyeselné. Hadd mondja hát Pál.

— Hát bementem hozzá, hogy fáj a fogam. Azt mondja nem lehet érzésteleníteni. Hanem majd valami mást csinál. Ezzel se szó, se beszéd, a számba dug egy csomó vattát és fecskendez. Közben parancsolgat, hogy számoljak, söhajtsak,

A Daladier-kormány nagy parlamenti sikere

A szenátus is egyhangúlag megszavazta a pénzügyi felhatalmazást. — A tőzsdén rohamosan emelkednek a francia értékek

Párizsból jelentik: A francia szenátus pénzügyi bizottsága szerdán délután egyhangúlag elfogadta a Daladier-kormány pénzügyi javaslatát. Egy bizottsági tag tartózkodott a szavazástól. A bizottsági tárgyalás után a Daladier-kormány pénzügyi javaslata a szenátus elé került. A szenátus 288 szavazattal 1 ellenében szintén elfogadta a javaslatot.

A kormány parlamenti sikere a tőzsdén a francia értékek árfolyamainak rohamos emelkedését idézte elő. Pénzügyi körök bizakodóan ítélik meg a helyzetet. A „Temps” megállapítja, hogy az általános talpraállítás szükséges

feltételei megvalósultak. Ez azonban még önmagában véve nem elég. A törvényhozás módját adott a Daladier-kormánynak, hogy feladatát teljesítse és

a kormánynak most már cselekednie kell. A tegnapi és a mai nap parlamenti eseményeiből kitűnik, hogy a pártok szabadkezeltnek Daladiernak, aki szabadon és melléktekinetek nélkül cselekedhet.

— Soba kedvezőbb pillanat nem volt arra, — mondja a „Temps”, — hogy a kormány érvényesítse elgondolásait. Ha szakít a partpolitikával és a reálpolitikára tér át, biztosra vehető, hogy az egész ország mögötte áll.

KEDVEZŐ FOGADTATÁS NÉMETORSZÁGBAN.

Berlinből jelentik: A „Deutsche Diplomatisch-Politische Korrespondenz” különösen kiemeli azt a körülményt, hogy Daladier tölti be a honvédelmi miniszteri tisztséget is. Rátér ezután a német félhivatalos szócső Daladiernak arra a kijelentésére, hogy Franciaország béke-

A HABZÓ FOGPÉP

akarát nem befolyásolják ideológiai szenvedélyek és békében akar élni minden néppel, tekintet nélkül annak államformájára. Daladier — ugymond — mindenesetre megmutatta, hogy nem ment el vakon amellett a mélyreható változás mellett, mely az európai politikai életben végbement. Daladiernak az a kijelentése, hogy Franciaországnak a jog tisztelgetésében tartásával, nem pedig a lemondás formájában akarja megvalósítani a békét, helyes alkalmazás esetén alkalmas lehet olyan politikára, mely az európai megbékélés szolgálatában áll.

A sztrájkolók között is enyhül a helyzet. — A kormánykörök biznak a döntőbíráóságok működésében

Párizsból jelentik: A párizskörnyéki fémipari sztrájkban némi enyhülés állott be. A döntőbíráóság elrendelte az egyik gépkocsüzem haladéktalan kiürítését. A munkaadók egy része beszámolt arról, hogyan foglalták el a munkások a gyár épületét. Amikor a munkások elhagyták munkahelyeiket, idegen elemek szivárogtak közéjük, hogy irányítsák a sztrájkot és ne engedjék a munkásokat dolgozni.

Szerdán még néhány újabb üzem munkásai csatlakoztak a sztrájkmozgalomhoz, de kormánykörök remélik, hogy a szabályosan működő döntőbíráóságok után sikerül az ellentéteket rövidesen elsimítani. Az államosított repülőgépgyárban már kedden meghozták a

döntőbíráósági határozatot. Az üzemek munkásai ezután döntenek a határozat elfogadása felől. A gépkocsüzemekben is folyamatban van az eljárás. A nehézség az, hogy a törvény alkalmazása egyre újabb nehézségekbe ütközik. Ugy látszik, hogy a munkások a sztrájk beszüntetését különféle feltételekhez kötik. A Peugeot-gyár munkásai titkos szavazással a munka felvétele mellett döntöttek.

PARLAMENTI SZÜNET MASFÉL HÓNAPIG.

Párizsból jelentik: A csütörtöki nappal megkezdődik a parlament husvét-i szünete, mely ezuttal másfél hónapig tart. A legközelebbi ülést május 31-re tűzték ki

Daladier, kormánya megalakítása után nyilatkozott az újságíróknak. Képünkön a francia kormány elnöke az újságírók gyűrűjében látható.

néztek, beszéljek. Tele van a szám vattával és beszéljek. Megdühödtem. Na, majd kibabrálok én ezzel a doktorral. Parancsolhatott nekem amit akart, én mindig az ellenkezőjét csináltam. Beszéljek? Szépen, meg se mukkantam. Söhajtsak? Még mit nem, visszatartottam a lélegzvémet. Számoljak? Barátom, az a doktor azt hitette, hogy kettőig se tudok számolni, mert hallgattam, mint a sir. Nézzek? Lehunytam a szememet — félig. Közben a doktor fecskendezett rendületlenül. Hagytam, hold dolgozzék. Nem szóltam, nem söhajtottam, nem néztem, nem számoltam. Nekem ugyan beszélhet, Egyszer csak észrevettem, hogy megunta a hiábavaló parancsolgatást. Csak egy félszemmel láttam, hogy valami csillózó tárgyval nyul a fogam felé. Nem mertem kinyitni a szememet, mert féltem, hogy rajón. Egyszer csak hirtelen belekap a fogamba, feszíti, lazítja, rántja. Akkorát ordította, hogy beéremeggett a ház fala. Te, az a doktor sóhívánnya mered, nézett rám, mint az ördög. Aztán odakapott a fecskendő üveghez. Meznázta és a földhöz csapta. „Disznóság” — és szitkozolozt kietlenül. Még mindig nem mertem nevetni. Páfr nem engem szitóli, hanem a gyógyszerért, ahonnan azt a szert vette.

Pál felkésedett, mintha hőstörténetet mesélne. — Te Peti, azt láttad volna, ami a váróteremben volt. Halászápadtan ültek az emberek. Kettő megszökött, olyan irtózatossá fájdalmasan üvöltöttek.

Péternek még most is fáj a fog sebes helye. Csodálkozva nézte Pált.

— Te és nem is fáj? — kérdezte.

Pál felállt. Ránézett Péterre. Döbbsenten és nagy ezemekkel:

— Nem-e? Mintha egy üstökös szakadt volna ki helyéből az állkapocsommal együtt. Recsegett az egész világűr. Ettől ordítottam. Nem a doktor parancsára. Füttyölök a doktorra. Akkor ordítok, amikor akarok s nekem ne parancsolgasson.

— Gyere öblögetni — tartotta Pál felé a langyos kamillateát Péter. Megint nem volt közöttük különbség. Megint egyforma írek voltak.

Öblögették gyulladássos foghelyüket, nehogy dagadt legyen az arcuk, holnapután, amikor meglátja Ill is, Piri is.

Az angol-olasz egyezmény aláírás előtt

Az angol minisztertanács áttekintette a szöveget. — Anglia finanszírozza Spanyolország ujjáépítését

Londonból jelentik: Lord Perth és Ciano szerdán este újabb tanácskozást tartottak, hogy az angol-olasz egyezmény szövegezése során felmerült két csekély jelentőségű pontot tisztázzanak. A Reuter-iroda levelezője hangoztatja, hogy semmi nehézség nem merült fel. Az egyezmény szombatra végleg elkészül, de

valószínű, hogy csak husvét hétfőjén parafálják.

Londonból jelentik: A szerdai minisztertanács áttekintette az angol-olasz egyezmény szövegét. A radikális „Star” úgy tudja, hogy az angol kormány megvédte Anglia spanyolországi gazdasági érdekeit Franco tábornok győzelme esetére. Olaszország hozzájárul ahhoz, hogy Anglia finanszírozza Spanyolország gazdasági ujjáépítését.

OLASZ-FRANCIA GAZDASÁGI EGYZEMÉNY IS KÉSZÜL.

Párizsból jelentik: Politikai és gazdasági körökben elterjedt hírek szerint már a közeljövőben aláírják az új olasz-francia gazdasági egyezményt.

SZOMBATON DÉLUTÁN ALÁÍRJÁK AZ OLASZ-ANGOL EGYZEMÉNYT

Londonból jelentik: A Reuter iroda jelenti Rómából, hogy az angol-olasz egyezmény szövege elkészült és az egyezményt szombat délután írják alá Rómában.

Elsőáldozási

emléképek,

két színben, csinos, izléses kivitelben, kapható könyvostályunknál.

A nagyobb méretűek (18×27 cm.) ára 2'50 lei, a kisebbméretűek (14×23 cm.) ára 1'50 lei.

Széleskiterjedésű összeesküvés Stalin és Voroszilov ellen

Az orosz hadsereg a kommunista uralom ellen. —
Újabb tömeg-per

Varsóból jelentik: Moszkvai táviratok jelentik hogy a szovjet-hadseregben hatalmas összeesküvést lepleztek le. Saposnikov, a szovjet-hadsereg vezérkari főnöke közölte Jezsoval, a titkos rendőrség főnépbiztosával, hogy olyan nagy összeesküvésről szerzett tudomást, amelyben maga a vezérkar is részt vett és szála a hadsereg katonai rendőrségének egységeit is behálázták.

A közlések alapján Jezsov letartóztatási parancsot adott ki Andrejev tábornok és Luhu-volov őrnagy ellen, akik az első kihallgatáson beismerték, hogy vidéki vezetői voltak az „Oroszországi Felszabadítói” néven szervezkedő titkos társaságnak. Ez a szervezet már elő is készítette május 1-re azt a merényletet, amely Stalin és Voroszilov élete ellen irányult. A hadsereg felvonulásánál akartak bombát dobni a kreml-i Vörös Térien felállítandó diszpáholyba, ahol

Stalin és Voroszilov fogják fogadni a hadsereg tisztelgését.

Az összeesküvők szándéka az volt, hogy Stalin, Voroszilov a kormányzat és a végrehajtó bizottság elpusztítása után felszabadítsák Oroszországot a kommunizmus uralma alól.

HÉT MAGASRANGU TISZT AZ ÖSSZEESKÜVÉS ÉLÉN.

A kihallgatások folyamán Andrejev tábornok és Luhuvalov őrnagy közölte annak a hét magasrangú tisztnek a nevét, aki az összeesküvés élén állott. A közlések alapján meg is történtek a szükséges letartóztatások. A letartóztatottak további kihallgatása megerősítette az összeesküvés létezését és további letartóztatásokra vezetett. Az utóbbi három hét alatt több, mint 200 különféle rangú tisztet tartóztattak le a hadsereg politikai népbiztosának, a zsidó Mechlisnek az utasításai szerint.

Oriási arányú tömeg-per májusban

A hadsereg vezérkari főnöke és az összes fegyvernemek főparancsnokai a vádlottak között

Május közepén lesz Moszkvában az ítékezés az összeesküvés felől, s olyan óriási méretű tömeg-perre számíthatnak, amilyent eddig még Szovjet-Oroszország se látott. A vádlottak padjára kerül ez alkalommal Jegorov tábornagy, a volt vezérkari főnök, Victorov, a szovjet haditengerészet volt tengernagya, Alksnis tábornok, a szovjet léghaderő volt parancsnoka, Kasirin tábornok a szovjet katonai főiskola volt parancsnoka, Dahenko, a leningrádi katonai kerület főnöke, Gorbacevszky tábornok, a moszkvai katonai kerület volt főnöke, Belov tábornok, a

fehéroroszországi katonai kerület volt főnöke.

A polgári állásuk közül a vádlottak padjára kerül: Buhnov, volt testnevelési népbiztos, Kaminszky, a közegészségügyi népbiztoság fő-tisztviselője, Klapotovszky volt postaügyi népbiztos és Krylenko, a volt igazságügyi népbiztos.

Stalin elrendelte, hogy a letartóztatásban levő diplomaták szintén ez alkalommal kerüljenek bíróság elé.

A szovjet-hadsereg gyakorlatai — amint már jelentettük — az összeesküvés miatt maradtak el.

Haláltánc a tengeren

New York, április hó.

Borzalmas élményben részesült a minap az „Aafje” nevű jacht legénysége, melynek tagjai napokon át étlen-szomjan hanykolódtak a tenger hullámain. A szerencsétleneket egy az amerikai tengerpartok felett cirkáló repülő pilóta vette észre, aki szörnyű felfedezése után nyomban értesítette a partmenti hajóőrséget.

Az örült matróz vérengzése

Az „Aafje” nevű jacht hetekkel ezelőtt kelt útra. A jacht legénysége között akadt egy matróz, aki már az elindulás után igen zavarosan viselkedett. Állandóan azt hangoztatta, hogy álma végre is teljesült, mert a jachtal a Déli tengerre hajózik és így módjában áll majd a szigeteket végigfósznia, vagyis jutni a hajó kapitánya először tréfának vélte az egészet, de amikor Georg Sands követelődni lépett fel, jónak látta, ha a hirtelen támadt kalózt lecsuktatja. Erre már nem kerülhetett sor. Georg Sands egész életén hangoztatta, hogy csak a kellő pillanatot várja és felcsap kalóznak. Ez a pillanat el is következett. Az „Aafje” már messze járt a tengeren, amikor egy napor tánc közben bekövetkezett a tragédia. A zavarodottan viselkedő matróz: Georg Sands

„Menekülési Süllyed a hajó!”

kiáltással berontott a mulatozó utasok tánctermébe és harsány kiáltással a fedélzetre kényszerítette az egész társaságot. A tenger csendes volt. A jacht kapitánya a rossz tréfaért felelősségre vonja Sands-ot, aki erre revolverlővéssel felelt. A kapitány holtan zuhant a fedélzetre. Az utasok legtöbbje, kiváltképpen a nők, sőt a kabinokba menekültek, de Sands itt is utólérté őket és legtöbbször súlyosan megsebesítette. Akik ellenálltak, sző nélkül agyonlőtte. Az egész jachton egyetlen matróz sem akadt, aki az őrző Sands vérengzésében megakadályozta volna. Ugyanis hamarosan kiderült, hogy Sandsnak segítő-társai is vannak, akik a kabinokba menekült utasokat és Sands szövetségéhez nem tartozó

matrózokat ártalmatlanná tették. A holttestet a jacht árbócára kötötte. Azután megindult az út a Déli tenger felé. Sands már-már újjongott, hogy régi álma teljesült és végre, mint kalózkapitány saját hajójával rendelkezik. Sands tervét azonban rombadöntötte a vihar, mely útközben a jachtot súlyosan megrongálta. Olyannyira, hogy az út folytatása lehetetlenné bizonyult. Közben elfogyott az élelem és fűtőanyag. A súlyosan megrongálódott „Aafje” teljesen a hullámok szeszélyének volt kitéve.

Akasztófa az árbocon

A jacht szerencsétlen utasai közül közben néhányan — az éhezés és kiállott izgalmak folytán — meghalt. Sands a hullákat mind a fedélzetre vitte és az árbocon köteleire akasztotta őket. Az árbocot Sands, a „kalózkapitány” akasztófának használta. Az általa agyonlőtt és a szenvedésben meghalt utasok hulláinak felakasztására. Ép ezeknek a hulláknak köszönheték a többi megmaradt utasok életüket. A tengeren hanykoló jachtra és az árbocon himbáló hullákra figyelmes lett az amerikai part-őrség pilótája, akinek segítségével az életben maradtakat még megmenthették.

Mielőtt Sandsot a rendőrség elfoghatta volna, egy óvatlan pillanatban öngyilkos lett. A kiállott izgalmak folytán a feligőszült utasokat és matrózokat kórházakba szállították, de mi volt Sands célja és miért követte el borzalmas tettet, nem sikerült megállapítani. Az orvosok véleménye szerint a vérengzést örületében követte el. A tragikus és egyben borzalmas eset egész Amerikában nagy felháborítást és részvétet keltett. Sands feleségét, aki férjének segédkezett, a rendőrség letartóztatta.

* Kérem. Racosul de jos-i Jézus Szive tiszteletére épült templom berendezésére kegyes adományokat szeretettel kérünk. Adományokat a Rupea rom kat. plébánia címére kérjük.

20 éven keresztül átélt szenvedéstől szabadultam meg...

Olariu Ioan, Cluj, Str. Petrovici 7., következő rendkívül jellemző levelet írja nekünk:

Sziveskedjen postafordultával 2 üveg Gastro D. orvosságot utánvét mellett gyomorbetegségemben szenvedő barátom alatti címére elküldeni. Ugyanakkor köszönetet is mondok az Ön által forgalomba hozott Gastro D. orvosságért, amely engem megmentett annyi sok szenvedéstől, amit 20 éven keresztül átéltem. Gastro D. rövid használata után teljesen meggyógyultam érzem magam és ma hál' Istennek és a Gastro D.-nek egészséges vagyok, mintha soha nem fájt volna semmim, ugyanakkor ajánlom minden szenvedő embertársamnak...

Gyakran még magunk is csodálkozunk a gyógyszer rendkívüli hatásán, amely rengeteg emésztési zavarban szenvedő betegnek adta vissza egészségét, munkaképességét.

Gastro D. kapható gyógyszerárakban és drogeriákban vagy postán megrendelhető 135 lei utánvét mellett Császár E. gyógyszerárában, Buceuresti, Calea Victoriei, 124.

Angol képviselők látogatása Budapestre és Prágában

Londonból jelentik: A legközelebbi napokban 25 angol képviselő érkezik Budapestre a közép-európai helyzet tanulmányozására. Már a csütörtöki nap folyamán Proxter őrnagy, a nemzetközi kisebbségi bizottság elnöke vezetésével nyolc képviselő érkezik a magyar fővárosba. A jövő héten érkezik Arthur Henderson, az angol ellenzék egyik vezető tagja. Budapestre Henderson Prágába is ellátogat és Benessel, Hodzsával, valamint Kroftával tárgyal. Henderson volt az, aki felvetette a dunai értekezlet sürgős összehívásának kérdését.

Clujra is elérnek az arany-csempészési bűnügy szála

Rajtaütésszerű razzikiákat rendeznek a feketetözsdeken

Cluj. Saját tud. A fővárosban leleplezett aranycsempészési bűnügy szála Clujra is elérnek és annak kivizsgálása során a helybeli rendőrség sorozatos razzikiákat és rajtaütésszerű nyilvános motozásokat rendez, különösen azokban a nyilvános helyeken, ahol „fekete tözsde” sejt a rendőrség. Így kedden és szerdán délután váratlanul megjelentek a rendőrség emberei a Regal kávéházban és elállva az összes kávézókat, szigorú motozást rendeltek el. A vendégseregnek ki kellett raknia a zsebében őrzött értéktárgyait és a rendőrség emberei egyenként vizsgálták meg és hallgatták ki mindenkit. Aranyat azonban senkinél sem találtak, mindössze az egyik vendégnél volt néhány magyar és cseh pénz, de miután annak összege alig haladta meg a párszáz leit, eljárást nem is indítottak ellene.

Olcso husvéti vásár a CUBA cégnél

Oradea, Avram Iancu 10.	Telefon 640.
1 kg I-ma torta csokoládé	90 lei
10 deka arany mazsola	9 "
1 kg. japán rizs	28 "
Vigyázat nem avas	
fehér belés dióhéj	56 "
10 deka magyorbél	6 "
10 deka banán cacao	6 "
1 liter I-ma tea rum	62 "
1 liter I-ma licheur minden ízben	60 "
1 liter olasz Vermuth és Malaga	70 "
1 garnitura Crème Jolié	90 "
1 üveg pezsgő	120 "
1 liter furmint ó-bor	20 "
1 db ostse	12 "
1 kg. halsaláta	48 "
1 kg. husvéti tojás drage	45 "
Csokoládé nyulak s tojások nagy választékban	
Peco tojásfesték drb-ja	1 lei

„CUBA“

fűszer, csemege és cukorka üzlet,
Oradea, Str. Avram Iancu 10. Telefon 640.

Időjárás

A bucaresti időjárás-kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Hűvös és felhős idő marad, az élénk északi szél is tovább tart, több helyen eső, a hegyeken hó várható.

HAVAZÁSOK AZ ORSZÁGBAN. Bucaresti. Saját tud. A fagarasi és buzai hegyekben szerdán nagy havazás volt.

A lengyel köztársasági elnök viszonozza a magyar kormányzó látogatását

Japán követség Magyarországon

Varsóból jelentik: A lengyel lapok megerősítik azt a budapesti jelentést, hogy Moszcicki lengyel köztársasági elnök még ebben az évben viszonozza Horthy kormányzó lengyelországi látogatását. Moszcicki magyarországi útjának végleges időpontját még nem állapították meg.

Tokióból jelentik: A Domei iroda jelentése szerint Japán követséget állít fel Budapesten. A követség felállításához Magyarország már hozzájárult.

Egyévi és két hónapi fogházra ítélték a satumarei pénzügyigazgatóság volt főpénztárosát

Satumare. Néhány hónappal ezelőtt a satumarei pénzügyigazgatóság letéti pénztáránál rejtélyes körülmények között elkövetett csalásnak jöttek a nyomára. Megállapították, hogy ismeretlen tettes a kisebb összegekről szóló letéti nyugtákat meghamisította és sokkal nagyobb összegre kerekítette ki. A vizsgálatot vezető tisztviselők gyanúja az első esetenél Călinescu Gheorghe-ra, a főpénztáros letartóztatották, aki azonban tisztázta magát. Később újabb hamis nyugtákat fedeztek fel, amelyekről megállapították, hogy azokat Călinescu váltotta be. A főpénztáros letartóztatották, de a vizsgálat befejezése után óvadék ellenében szabaddá helyezték. Az ügyészség Călinescun kívül hivatali hanyagság miatt Stănescu Ion, a letéti pénztár kezelője ellen is vádat emelt. Ügyüket most tárgyalta a törvényszék. A bíróság Călinescut egyévi és két hónapi fogházra és 3000 lei pénzbüntetésre, Stănescut egy hónapi fogházra ítélte. A Stănescu ítéletének végrehajtását 3 évi próbaidőre felfüggesztették.

A legújabb térkép a spanyol harcterekről. A hatalmas rész még a köztársaságiak birtokában levő spanyol terület.

Nem hasonlítható össze!

Az „ASPIRIN” 40 esztendeje, bebizonyított felülmúlhatatlan tulajdonságait. Ezt a világhírt akarják a különféle pótkészítmények kihasználni, azonban az „Aspirin” hatóképességét és ártalmatlanságát utolérni soha sem fogják!

ASPIRIN
TABLETTA

csak a „Bayer” kereszttel valódi!

A spanyol köztársaság születésnapjára

Benes csehszlovák államfő üdvözlő táviratot küldött az alkalmából Azana elnöknek. — A nemzeti csapatok bekerítéssel fenyegetik a köztársasági hadállásokat

Prágából jelentik: A spanyol köztársaság létesülésének évfordulója alkalmából Benes cseh köztársasági elnök táviratot intézett Azana

elnökhez. Táviratában őszinte jókívánságait fejezi ki Azanának és a spanyol népnek.

Párizsból jelentik: A spanyol harcterekről érkezett jelentések szerint Aranda tábornok nemzeti csapatai 15 kilométer szélességben átlörték Morellánál a köztársasági vonalat. A nemzetiek előnyomulása bekerítéssel fenyegeti a Norella és Teruel közötti köztársasági hadállásokat.

A nemzeti csapatok a Pyrenneusokban történő előnyomulásuk folytán az egész Pyrenneus hegység kétharmadát, 300 kilométer hosszúságban. Iruntól Andorraig birtokukban tartják. A köztársasági csapatok a harctér több szakaszán támadásba mentek át. Valamennyi támadásuk súlyos vereséggel végződött.

Két közfürdőt, vásárcsarnokot és modern tűzoltólaktanyát épített Oradea városa

Ófelsége ternapi látogatása során, körutat tett a városban és helyben hagyta a városfejlesztési terveket

Oradea. Saját tud. II. Károly király látogatásával kapcsolatban ma kérdést intéztünk Constantinescu Constantin polgármesterhez, aki Ófelségének a városházáról való eltávózása után a királyi gépkocsiban foglalt helyet és a városban tett körút alkalmával különböző magyarázatokkal szolgált.

A király és kísérete először a „Casa National” épülete előtt állott meg, ahol fel akarják építeni az új görögkeleti székesegyházat. A helyet a város adományozta e célra. Ófelsége tetszését nem nyerte meg a terv és ezt kifejezésre is juttatta:

— *Nem találtak megfelelőbb területet egy nagyszabású székesegyház építésére? Nem lesz szükség ez a hely?*

Constantinescu Constantin polgármester kifejtette, hogy a helyet közös megegyezéssel választották ki, de amennyiben megfelelőbb területet találnak, ott fogják felépíteni a székesegyházat. Ófelsége megkérte a polgármestert, hogy az ügy további fejleményeiről esetről-esetre értesítse.

Sztaroveszky-utcán és a nagyhidon keresztül ezután a Mihai Viteazul térre hajtottak,

ahol a polgármester részletesen kifejtette az uralkodó előtt a felépítendő vásárcsarnok tervét. Az uralkodó nagy tetszéssel hallgatta az előterjesztést és csak annyi megjegyzést fűzött hozzá, hogy a vásárcsarnokot ne méretezzék túl nagyra és hagyjanak helyet egy szép park létesítésére is, amelyre a városnak nagy szüksége van.

— *A vásárcsarnokot és a parkot minél előbb fel kell építeni,* — fejezte be szavait az uralkodó.

Innen a király és kísérete az állomásra hajtott. Utközben a városi köztisztviselési állományról érdeklődött. Kifejtette azt az óháját, hogy minél előbb építsenek két közfürdőt a városi lakosság részére. A polgármester ezután a tűzoltókapasárnya ügyét hozta elő. Az uralkodó kijelentette, hogy egy modern tűzoltólaktanyára föltétlenül szüksége van a városnak.

Constantinescu Constantin polgármester kijelentette a sajtó képviselői előtt, hogy miután városrendészeti és fejlesztési terveit az uralkodó mindenben helybenhagyta, azok megvalósítására rövidesen sor kerül.

Ezer halottja, ötvenezer sebesültje van évenként a londoni közlekedésnek

London, április hó.

Az angol közlekedésügyi minisztérium most tette közzé az elmúlt év közlekedési balesetstatisztikáját. Eszerint évenként a londoni grófság területén ezer ember veszt életét és több, mint ötvenezer sérül meg.

Az, aki London belterületén lakik, egy kicsit már fásultan olvassa ezeket az évről-évre közzétett statisztikai adatokat. Az elmúlt századok irtóháborúi és pestisjárványai kevesebb embert pusztítottak el és nyomorítottak meg, mint a mai angol közlekedési viszonyok.

A londoni ember az angol közlekedésügyet csendes megadással, mosolyogva tűri és szenved.

A londoni forgalom megdöbbentő. London forgalma Pestre vagy Párizshoz képest *vidékiek és elképzelhetetlen lassú.*

London cammog, mindenünnen elkészik, bizonyítást veszteget és közben — ez a közlekedési módszer — érthetetlen módon egyenletesen kaszál rendeket a lakosság soraiban.

+

Ennek az anarchiának két oka van. Az egyik a lehetetlen városépítés, amelyet ebben a „szabad ország”-ban évszázadokig nem kontrolláltak, amelyhez aztán társul az angol ember elképesztő rögeszméje: „*az én házam az én váram*”, amelynek következtében az angol, ha teheti (és gyakran akkor is, ha nem teheti), önálló házában lakik. Ennek az eredménye pedig az, hogy Londonban közel egy millió ház van s a város fantasztikusan aránytalanul óriási területet foglal el s órákig tart, amíg az ember a külvárosok lehangelő falai után levegőre jut. New Yorkot ettől a lehetetlen állapottól valamennyire megmentette az a körülmény, hogy a hely drága volt s a város általában felfelé épült.

A másik ok pedig egy utópisztikus állapot megvalósulása. Az utópia az volt, hogy minden embernek legyen autója, nem csak a gazdagoknak. Az elmúlt évtized technikai felfedezései és új tömeggyártási elgondolásai ezt már majdnem lehetővé tették. Angliában az autók már majdnem mindenki számára elérhető, hiszen harminc fontért (ami alig ezer pengő) egész jó állapotban levő használt autót lehet kapni.

+

Londonban délután öt és hét óra között van az úgynevezett „Rush Hour”, a legforgalmasabb időszak. Ilyenkor térnek az emberek haza az irodákból, üzletekből, műhelyekből. A meszeszerű földalatti ilyenkor percenként röpteti öt-tíz kocsiából álló járatait a külvárosok felé. A londoni belterület képe azonban ilyenkor mégis olyan, mintha a Földalatti még nem találták volna föl. A nagy útvonalakon: a Holbornon, az Oxford Streeten, a Piccadillyn, a Victoria Streeten és a többi „main thoroughfare”-eken ilyenkor tökéletes a felfordulás. Az a körülmény, hogy ez a gigászi forgalom aránylag

meglehetősen csendben bonyolódik le, alig kompenzál a lassúságot és azért az elképesztő bűdösségért, amely ilyenkor még fokozottabb mértékben árasztja el Londont, mint a nap más óráiban. Egy statisztikus a múltkoriban lemérte, hogy az autók füstjében egyedül mennyi szilárd és oldatlan anyag foglaltatik. Ha arra gondolunk, hogy ennek egy részét beszívjuk a tüdőnkbe, riasztó eredmény jött ki.

A probléma úgy általában két évenként elfogyaszt egy-egy angol közlekedésügyi minisztert, de az utód rendszerint nem tud elődjénél jobb megoldásokat találni. Ezen a téren az elmúlt években kétségtelenül Hore-Belisha, a jelenlegi hadügyminiszter érte el a legtöbb eredményt. Alatta hozták be a fémszegeket kijelölt átkelőhelyeket és azokat a sárga üveggömböket, amelyek ezekre felhívják a közönség figyelmét. A Belisha-elgondolás aztán valamivel tényleg csökkentette a szerencsétlenségek számát s általában előnyben részesítette a gyalogjárókat az autótulajdonosokkal szemben. Az utóbbiak tudniillik még Londonban is többségben vannak.

+

Pár évvel ezelőtt az angol gyalogjárók külön egyesületet alakítottak „Pedestrians Association” elnevezés alatt s az elnöki tisztségre Lord Cecil nyerték meg. Ez az egyesület többek között amolyan Gyalogjárók „Paradiesoma” felállítását sürgette, amelyeket az angol állatbarátok évtizedekkel ezelőtt az énekesmadarak védelmére rendszeresítettek, itatóval, etetővel, dúcokkal stb. Az érdemes idősebb politikus aztán szóvá is tette a kérdést a Lordok Házában, de az eredmény még mindig csak az, hogy London gyalogjárói mindössze a parkok gyepén, a City néhány kis szűk utcáján és a Föld-

FUTBALL

szám	1.	2.	3.	4.	5.
ára:	78—	94—	126—	140—	160—
belső:	39—	42—	46—	49—	52—

Kerékpárok (Bicikli)

Steyr, Styria, Dürkop, Victoria, Ideál, mélyen leszállított árak, kényelmes részletfizetések. Viszonteladónak magas árendmenny.

J. Barbier, Jimbolia,

alatti állomásokon hódolhatnak a mai londoni viszonyok közötti meglehetősen bizarr szenvedélyüknek.

A tréfától eltekintve, annyi mindenestre megvalósult, hogy néhány forgalmasabb útkeresztezésnél, London belterületén, földalatti átjárókat létesítettek a gyalogjárók számára; illetve a Földalatti Vasút egyes állomásai számára az utca két oldalán egy-egy lejárót építettek s ezeket összekötötték.

A londoni forgalom kérdését gyökeresen csak kétféle módon lehet megoldani: vagy több autót számára kell helyet biztosítani, vagy az autók számát kell redukálni. Az első elgondolás angol fontban is milliárdokba kerülne.

A másik elgondolás, amely szerint az autók számát kellene redukálni, talán könnyebben valósulhatna meg. Ezzel kapcsolatban azt a tervet dolgozták ki, hogy London belterületére csak egy bizonyos számú közlekedési eszközt kellene beengedni, amit gyakorlatilag úgy vélnék megoldani, hogy ezen járművek számára különleges engedélyt kell váltani, amelyért mondjuk öt fontot — száznegyven pengő — kellene fizetni. Azok számára, akiket hivatásuk állandóan a belterületre szólít, a különleges „licence”-ára hõven visszatérül, mert hiszen ilyen módon nagyon sok időt takarítanak meg.

+

A londoni közlekedés urait egyelőre ilyen és ehhez hasonló elgondolások foglalkoztatják ma.

H. A.

Azelesett búr tiszt táskájában talált „üvegdarab” sorsáról az angol titkos tanács jogi osztálya dönt

London, április hó.

Jókai regényeire emlékeztető történetet beszél el Harry Robert Fowler hatvanhárom éves új dél-walesi állásnélküli munkás VI. György királyhoz intézett felségfolyamodványában. Fowler harmincnégy évvel ezelőtt, amikor Dél-Afrikában a búr háborúban küzdött, a harc közben egy elesett búr tiszt táskájában marék aranypenzt és nagy üvegdarabot talált. A pénzt megosztotta bajtársaival, az üvegnek vélt darabot elvette szerencsehozó amulettnek és nyakába fűzött zacsokban hordta azóta egész életén át. Magával vitte a déli sarkra, ahová a Scott-féle expedícióval ment, majd később a tenger fenékeire, ahol tizenhét éven át dolgozott mint az új dél-walesi kormány bűvárnja. Később

lagylalgyárosként némi vagyont szerzett, amit azonban a gazdasági válság az utolsó fillérig elvitt. Aztán utcaseprőként próbált kenyeret keresni, majd összes holmiját eladogatva, végre az üvegdarabra akadt, amit kíváncsiságból megmutatott egyik barátjának, aki rögtön megállapította, hogy az üvegdarab csiszolatlan gyémánt. Egy sidneyi ékszerész kijelentette, hogy 4.37×2.5 cm méretű óriási értékű gyémántot csiszolható. Fowler arra kéri az uralkodót, alapítsa meg a kincs tulajdonjogát és ítéljen meg neki, mint régi birtokosnak és jóhiszemű megtalálónak, a drágakő vételárából legalább annyit, amennyi megmentené az éhhaláltól. A kérelem valószínűleg az angol titkos tanács jogi osztálya elé kerül.

Tíz feledhetetlen nap a szépséges Olaszországban

Ki tart velünk? Indulás május 28-án, visszaérkezés június 7-én. Utiköltség csak 5200 lei.

Jelentkezés utazási osztályunknál május 10-ig.

HIREK

MAGYAR LAPOK

Keresztény magyar politikai napilap

Oradea, Strada Regele Carol II. 5.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldön: Egész évre 800 fillér, 400 negyedévre 210, egy hónapra 70 fillér.
 Magyarországon: Egész évre 90 P, félévre 45 P, negyedévre 15 P.
 Egyenlő részletekben: Egész évre 24 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037.
 Telefon: 27.

Citári szerkesztő: **Dr. Sulyok István**

Kéziratokat nem örvényezünk meg és nem adunk vissza.

Nagypénteki rádöbbenés

Közel kétezer éve: ott ült a tizenkettők között s megszöve a kenyeret, bort töltve a kehelybe mondá: „Ezt cselekedjétek az én emlékezetemre.”

A szenvedés emléknapiján csodálatos elevénységgel élednek fel lelkiünkben az Evangélium szavai s mindazok a tettek és példadások, amelyeket Ő, a Názáreti hagyott drága örökségül az emberiségre. S ahogy tavasszal virágborulnak a mandulafák, ahogy ősszel lehull a lomb, úgy ismétlődik minden az emberiség életében, amely a Megváltó, az emberi testet öltő Isten földi éviében lepergett. A szegénység, alázat, bünhöcsánat és fölmagasztosulás mindannyiunk sorsa, kötelessége és jutalma, aminthogy osztályrészül jutott neki is, kinek az idők végtelenségén átfénylő alakjában kópírázatban villan elénk minden, mi örök emberi.

S a szenvedések és megpróbáltatások mártírkeresztjét hordó emberek ajkán ma is az Ő szava, az Ő johászja sir fel: — „Uram, ha lehet, muljék el tőlem ez a keserű pohár...”

És még boldogok, akik így johászok. Mert a szenvedések szörnyű terhét viselő népek seregében bolyong olyan is, kiből az Isten-ember legszomorubb óráinak keserősége él: „Szomorú az én lelkem mindhalálig.”

Az ember alkot, fejletté válik, vagy komplikált lesz, ez a fejlődés és bonyolultság azonban csak kereteiben mutatkozik. Az érzések, gondolatok bensőnkben ma is csak úgy sarjadnak elő, amilyen változatlan egyformasággal hajtanak ki évről-évre Jeruzsálem virágai s az olajfák levelei az „Olajfák hegyén.”

Változott-e hát valamit a világ, változott-e az ember közel két ezredév alatt? Ha lelkiünkkel a lelkekbe tekintünk, s e lelkipillantás fényét úgy vetítjük ki magunkból, mint tüköret kereső fény éles reflektorát, rá kell döbennünk, hogy az ember valahán meg is csak változott. És éppen ez a legtragikusabb. Ezerkilencszáz év előtt egy kétségbeesett, feldúlt alak bolyongott az éjszaka sötétjébe feketülő Getsemáni-kertek alatt, s mély megbánással és riasztó büntudattal szorongatta a markát égető harminc ezüst tallért. Ma pedig nem szokik, nem bujkál, de itt ül közöttünk, hivalkodón pöffeszkedve bársony- és bőrfőtőjökben ezer és ezer, megbánást, önvádat és Isten-féltelmet nem ismerő: Judás Iskariót.

Ezért kell gyászolnunk Nagypénteken.
HORVÁTH IMRE.

Zárlati zárlat, Párizs 13.50, London 21.65 fél, Newyork 43.50, Brüsszel 73.15, Milánó 22.87 fél, Madrid 241.50, Berlin 174.70, Bécs — schilling 59.50, Prága 15.13, Varsó 82.10, Belgrád 10, Bucuresti 325.

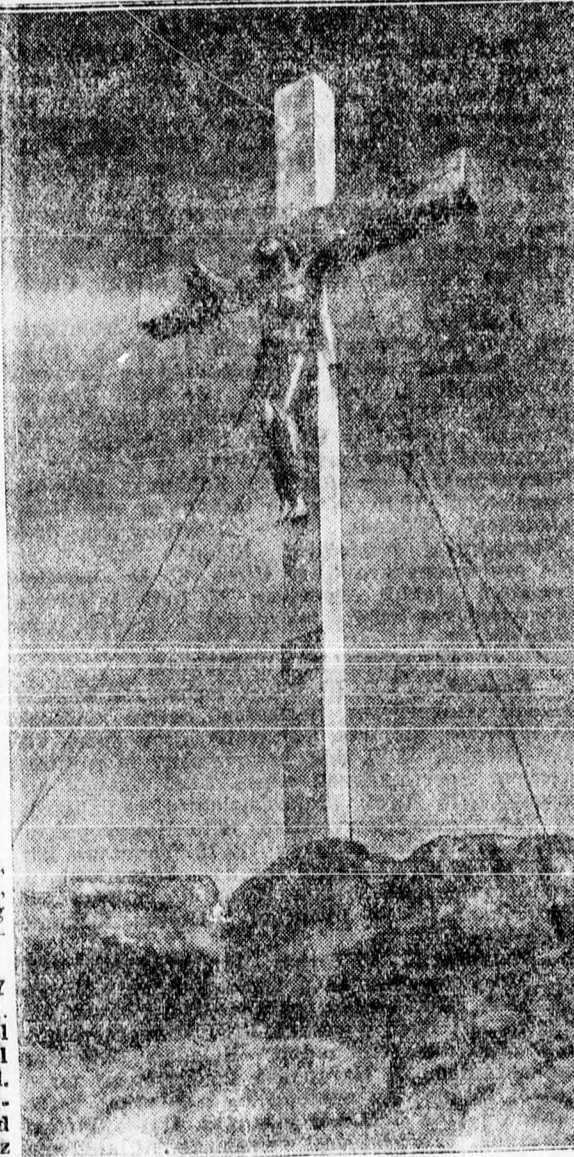
ÖTVENSZÁZALÉKOS VASUTI KEDVEZMÉNY A HUSVÉTI UTASOKNAK. Bucuresti. Saját tud. Április 21-én éjjeli 12 órától, szerdán, 27-én éjjeli 12 óráig ötvenszázalékos vasuti kedvezménnyel lehet utazni. A pénztárak féljegyeket adnak ki. Az ut menet is, jövet is egyszer 24 órára megszakítható. A gyorsvonati pótdíjakat és a Rapid helyjegyeket egészükben meg kell fizetni. Az utolsó kedvezményes utazás, a legkésőbb 27-én éjjeli 24 órákor elinduló vonatokkal történhetik.

KÖTELEZŐ AZ EGYHÁZI ESKÜVŐ Oradea. Saját tud. Bihormegye prefektusi hivatala sürgős intézkedéseket tett, hogy a jövőben a polgári házasságkötést minden alkalommal egyházi áldás kövesse, ahogy azt az új alkotmány 80-ik szakasza világosan előírja. A polgári hatóságok, így az anyakönyvi hivatalok tartoznak ellenőrizni, hogy eleget tesznek-e a házastársak ennek az intézkedésnek. Ugyancsak a megyefőnökség utasítására, valamennyi szolgabírói hivatal a legenergiusabban fog eljárni azok ellen, akik vadházasságban élnek s nem akarnak hivatalos, törvényes házasságot kötni. A szolgabírói hivatalok annál is inkább üldözni fogják a vadházasságokat, mert azt a törvény is szigorúan bünteti s oda fognak hatni, hogy a vadházastársakat törvényesen összeházasítsák.

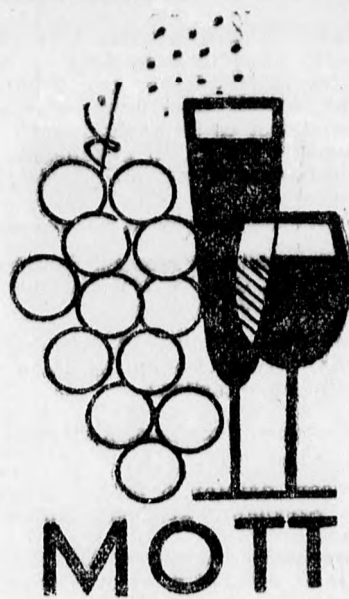
EGESZSÉGÜGYI ZARLAT ALÁ VETTEK GALATI-OT A KIÜTESES TIFUSZ TERJEDÉSÉNEK MEGAKADÁLYOZÁSÁRA. Bucurestiből jelentik: Marinescu dr. tábornok, egészségügyi miniszter látogatást tett Galatiban és utasítására fontos intézkedéseket fogantatosított a helybell hatóságok a kiütéses Hfusz terjedésének megakadályozására. A külvárosi sorompóknál és a pályaudvaron egészségügyi őrszolgálatot létesítettek és a városba csak azokat a basarabistákat engedik be, akik orvosi bizonyítványt mutatnak fel.

OLASZ REPÜLŐRAJ LÁTOGAT EL A ROMÁN FŐVÁROSBA. Bucuresti. Saját tud. Radu Irimescu. volt légügyi miniszter olaszországi látogatásának visszaadására április 27-én az olasz repülésügy több képviselője, Valle légügyi alminiszter vezetése alatt, egy repülőrajon Bucurestibe érkeznek. Ez alkalommal sorozatos ünnepségek lesznek a román fővárosban.

Két példányban kell a nyugtakönyveket vezetni, Oradea. Saját tud. A pénzügyminisztérium tegnap rendeletet küldött a pénzügyvizsgálóságoknak, amelyben elrendeli, hogy az összes kereskedelmi és ipari társaságok kötelesek a nyugtakönyveket két példányban kiállítani. A nyugta egyik példányát minden kereskedő, kereskedelmi és ipari társaság köteles megőrizni és azokat a bélyegtörvény IV. cikk 20. paragrafusa alapján fel kell bélyegezni. Ennek a miniszteri rendeletnek azért nagy fontossága, mert a fenti intézkedések eddig csupán a részvénytársaságokra vonatkoztak.

Beteljesedett...

Május 1-re kilenc üzemi tisztviselőt elbocsát a város. Oradea. Saját tud. Megirtuk, hogy az új költségvetési év életbelépésekor a város több városi és üzemi tisztviselőnek fejezte ki. Mivel több családlos emberről is szó volt, a polgármester igyekezett más megoldást találni, de mint értesültünk, 9 üzemi tisztviselőt május 1-én azonnali hatállyal, végkielégítés nélkül elbocsátanak. Azokról a tisztviselőkről van szó, akik nem feleltek meg a legutóbbi nyelvvizsgán, amelyet Constantinescu Constantin polgármester tartott az üzemeknél.

ALBRECHT FŐHERCEG MEGERŐSÍTETTE A HÁZASSÁGÁRÓL ELTERJEDT HIRT. Budapestről jelentik: Albrecht főherceg szerdán a következő nyilatkozatot tette: — Magyarország főméltóságú kormányzójának a napokban bejelentettem, hogy a közeljövőben házasságot kötök felsőbányai Bocskay Katalinnal. Magyar állampolgár letemre, rámnézve csak hazám törvényei mervadók. — Albrecht főherceg házassága révén olyan régi magyar családdal kerül összeköttetésbe, mely a történelemben is kimagasló szerepet játszott. Ősei a XVI. század második feleiben az akkori Felsőbányán és Nagyenyeden éltek és csak később, az utódok költöztek át a mai Magyarország területére.

Felmentették Darabont Gyulát, a baptista egyházközség volt elöljáróját a síkkaasztás és hitlen kezelés vádjára alól. Oradea. Saját tud. Erdélyes döntést hozott tegnap az oradeai törvényszék Mitescu—Hoványi tanácsa Darabonht Gyula, az oradeai baptista egyházközség volt elöljárója, aki a köztudatban mint „baptista püspök” szerepelt, állt vádlottként a bíróság előtt, mert a hitközség kebelében keletkezett személyi ellentét folytán, ellentelje Dienes István, Lakatos Lajos s még néhányan feljelentették síkkaasztás és hitlen kezelés címén. A tegnapi tárgyalás este 8 órákor fejeződött be s miután a tanak Darabont ártatlanságát igazolták, maga Eremis dr. ügyész kérte, hogy Darabontot annál is inkább mentesék fel, mert a feljelentők nem voltak illetékesek a panasz benyújtására. Dr. Patzkó Elemér és Gavra Joan ügyvédek szintén ugyanennek megállapítását kérték s kifejtették még azt is, hogy a hitközség kártérítési igénye teljesen alaptalan. A törvényszék rövid tanácskozás után Darabontot felmentette s a feljelentőket 10.000 lei perköltség fizetésére kötelezte. A feljelentőket dr. Sangeorghiu Sofronie képviselte.

A SEMMITŐSZEK ELŐTT VANNAK A CSERMÁK-ÜGY PERIRATAI. Aradról jelentik: A többmillió Csermák-féle család ismét élénken foglalkoztatja az igazságügyi hatóságokat. Az egyik vádlott Kratochwill Jean mérnök ugyanis szabadlábrahelyezési kérelemmel fordult az aradi törvényszékhez, majd a táblához s ezek elutasító döntése után a Semmitőszekekhez. Miután az akták a legfelsőbb igazságügyi fórumtól május közepéig aligha érkeznek vissza, a főtárgyalásra legalább egy hónapig nem kerülhet sor. Csermák Ferenc egyébként a vizsgálati fogságban festegét s valamennyi iradáhelyiséget, valamint a folyosókat művészi táblákkal látta el.

Anglia a „háztulajdonosok hazája.” Londontól jelentik: Sir Kingley Wood közegészségügyi miniszter, a házépítő szövetség lakomáján mondott beszédében kijelentette, hogy Anglia, az egykori „kalmár-nemzet”, háztulajdonosok nemzetévé fejlődött. A háború óta több mint három millió ház épült és 25 milliárd pengőt kölcsönöztek a bényintézetek házépítésre, vagy házvételre.

SPORT

Ujrasorsolták a labdarugó világbajnokság döntő mérkőzéseit

Magyarország és Olaszország a legesélyesebb. — Az elődöntőben valószínűleg román-magyar találkozó jön létre

A futball világbajnokság rendezőbizottsága ülést tartott s ezen az ülésen foglalkozott az a kérdéssel, hogy az osztrák és az argentin csapat visszalépése folytán megváltoztassa-e az eddigi sorsolást, vagy sem. Hosszas tárgyalás után a bizottság arra az álláspontra helyezkedett, hogy a megváltozott helyzet miatt a sorsolást meg kell változtatni. Ez meg is történt s ennek folytán a világbajnokság beosztása a következő lesz:

Első forduló.

- A) Németország—Svájc vagy Portugália június 4. Párizs.
 B) Svédország.
 C) Magyarország—USA vagy Holland-India, június 5., Rheims.
 D) Franciaország—Belgium, június 5., Párizs.
 E) Középamerikai győztes—Románia, június 5., Lyon.
 F) Hollandia—Csehország, vagy Bulgária, június 5., Le Havre.
 G) Brazília—Lengyelország, június 5., Strassburg.
 H) Olaszország—Norvégia, június 5., Marseille.

Második forduló.

- Június 12. 1. E) győztes — B) győztes, An-

RÁDIÓ

PÉNTEK, APRILIS 15.

Bucuresti. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13 Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, víz-állásjelentés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 18 A Tandin zenekar hangversenvének közvetítése. 20.15 Haydn: G-dur hármás. 20.35 Operaközvetítés. 23.30 Gramofonlemez. Majd: Hírek közvetítése külföldre németül és franciául. Utána: Közlemények.

Budapest I. 10—10.55 Református istentisztelet. Prédikál: Muraközy Gyula. 11 Hírek. 11.15—12.10 Egyházi ének és szentbeszéd az Egyetemi templomból. A szentbeszédet dr. Tóth Tihamér mondja. 12.15—13.15 Evangélikus istentisztelet. Prédikál: dr. Raffay Sándor. 13.20 Időjelzés. 13.30 Budapesti Hangverseny Zenekar. 15 Lemezek. 18 Nagypénteki lamentáció a Kőbányai plébániatemplomból. 19.15 „A világ térképe az első Nagypénteken”. Előadás. 19.35 Hárfaszámok. 20.10 „Nagypénteki gondolat”. Előadás. 20.30 A rádió szalonzenekara. 21.40 Hírek. 22 Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. 23 Időjárásjelentés. Nagypéntekre való tekintettel a további adás szünetel.

SZOMBAT, APRILIS 16.

Bucuresti. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13 Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, víz-állásjelentés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 15 Katonazene közvetítése. 19.15 Hangképeknek adása gramofonlemezekkel. 21.15 Táncczene közvetítése. 22.45 Vendéglői zene közvetítése. 24 Gramofonlemez. Majd: Hírek közvetítése külföldre németül és franciául. Utána: Közlemények.

Budapest I. 7.45 Torna; Utána: Lemezek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 13.05 Kamarakórus. 13.45 Hírek. 14 A rádió szalonzenekara. 17.15 Húsvéti mesék. 18 Mit üzen a rádió? 18.30 Zongoraszmok. 19.10 „Krisztus feltámadott”. Előadás. 19.40 Gordonkaszámok. 20 Harangzó az Egyetemi templomból. Utána: Az odafenn való dolgokat keresétek. Dr. Tóth Tihamér előadása. Majd: Gordonkaszámok. 20.45 Húsvéti versek. 21.10 Hanglemez. 22.10 Hírek. 22.35 Cigányzene. 23 Időjárásjelentés. 23.35 Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. 10 Hírek külföldi magyaroknak.

* Megrögzött székrekedésnél és annak mindenteljes káros következményeinél a gyomorbeli csatornát reggel felkeléskor egy pohár természetes „Ferenc József” kecsérvíz alaposan kitisztítja, az emésztést és az anyagcserét előmozdítja, a vérkeringést megélénkíti s kellemes közérzetet és fokozott életkedvet teremt. Kérdezze meg orvosát.

* Pontos mindenki részére. Szombaton zárva a London kőtőde, Oradea. Ma egész nap nyitva és szentáncs ólson vásárolhat

Temetés. Kiss Endre 62 éves korában Oradeán meghalt. Temetése április 15-én volt a venetiai temetőben. (Caritas.)

Nagypénteki istentiszteletek a reformátusoknál:

I. parochiális körzetben: délelőtt 10 órakor Varga Gedeon, délután 6 órakor Magyar Vince legátus, a Szeghalmy-kertben délután 3 órakor Szücs János szolgál.

II. parochiális körzetben: Délelőtt 10 órakor Balajthy Jenő, délután 6 órakor Bereczky Sándor legátus, Josia-telepen délelőtt 10 órakor Bereczky Sándor legátus, délután 3 órakor Horváth Pál szolgál.

III. parochiális körzetben: Délelőtt 10 órakor az imaházban Kiss Károly, ugyanitt délután 4 órakor Bereczky Sándor legátus, a Tokaji-telepen délelőtt 10 órakor és délután 3 órakor a Central-utca 23. szám alatti imaházban Virágh Lajos szolgál.

IV. parochiális körzetben: Délelőtt 10 órakor Rácsay Adám, délután 4 órakor Magyar Vince, a Hegyen délután 4 órakor dr. Szabó Lajos szolgál.

A húsvéti unitárius Isten-tiszteletek sorrendje:

Oradeán április 17-én délelőtt 10 órakor a Str. Vlahuta 35. szám alatti helyiségben istentisztelet tart és Urvacsorát oszt Komjátszegi Géza bihariai lelkész.

Biharian április 17-én délelőtt 10 órakor istentisztelet tart és Urvacsorát oszt Csifó Nagy László clujji lelkész.

Oradeán április 18-án, húsvét másodnapján a rendes időben és helyen prédikál Csifó Nagy László.

Ünnepek az evangélikus egyházban.

Most, pénteken, mint az egyház legnagyobb ünnepén délelőtt 10 órakor ünnepélyes istentisztelet urvacSORA osztással, délután fél ótkor németnyelvű istentisztelet szintén urvacSORA osztással. Vasárnap s hétfőn, mint húsvét ünnepén, rendes istentisztelet urvacSORA osztással. Nagypénteken s húsvét első napján Materny esperes, nagypénteken délután s húsvét másodnapján Opfermann segédlelkész végzi a templomi szolgálatot.

Uj telefon-előfizetők névsora Oradeán

- Ujabbban a következők kapcsolatták be az automata telefont:
- 2700 Drougeria Centrala, Reg. Ferdinand 9.
 2545 Andriška Iosif dr, Reg. Ferdinand 8.
 1580 Demetrovici Aladar, Reg. Ferdinand 77.
 2546 Andriška Iosif dr, Aldea 2.
 2453 Olteanu Iosif dr, N. Jiga 42.
 1784 Fekete Maximilian, Simion Barnutiú 1.
 3239 Popovici Valer dr, Piata Unirii 6., et. I.
 1094 Domokos Alexandru, Gh. Sincal 4-A.
 1422 Scriban Gheorghe, Cl. Iosia Str. 1. No. 37.
 2000 Weisz Rudolf, Victoriei 1.
 2015 Dumitrescu Ion ziarist, N. Iorga 3.
 2808 Clubul Sportiv Macabi, Piata Regina Maria 2., et. I.
 1086 Czillér Emeric Mag. Mode, Piata Unirii 2.
 1044 Feldmann Armin dr av. Averescu 24.
 1069 Halmos Gheorghe av. Delavrancea 21.
 2147 Baraky Aretica, Tache Ionescu 67.
 2141 Szántó Desideriu Dna, Bratianu 3.
 3161 Papp Ioan, Gh. Lazar 6.
 1579 Cofetarie Molnar Ioan, Reg. Ferdinand 26.
 3531 Simon Alexandru, Vlahuta 19.
 2046 Katz Leopold Dna, Lacramioarelor 1-A.
 3515 Ghitea Dumitru Fiu, Piata Venetia 8.
 2262 Muhary Adalbert, Avram Iancu 9.
 1195 Uzina Electrică, Grivitei 30.
 1583 Weintraub & Molnar, Alexandri 33.
 2717 Ind. Constructlor, Col. Iosia Str. 8. No. 2.
 1081 Stern Stefan, Cuza Vodă 31.
 1080 Popa Teodor dr av. Aurel Lazar 17.
 2157 Pintye Gheorghe, Lucaci 11.
 3076 Franki Lazar, Poetul Goga 3.
 3120 Pop Vasile dr av. St. cel Mare 11.
 3335 Goldring & Weinstock, M. Viteazul 5.
 2432 Lichermann Alexandru, Reg. Ferdinand 43.
 1331 Mihailescu Jeanelina, Paul Chinez 15.
 2275 Balazs Nicolae Colonia, Alexandri 34.
 2229 Alimentara Rom. Fca Sifon Gara C. F. R.
 1160 Peia Nicolae dr av. Reg. Ferdinand 13.
 1883 Majestic Tabacarie, Dr Bolchas 3.
 1184 Lakatos Francisc, Fabricelor 5.
 1319 Petros László, Benczei 20

tibes. 2. A) győztes — C) győztes. Lille. 3. H) győztese — D) győztes. Párizs. 4. G) győztese — F) győztes. Bordeaux.

Elődöntők június 16: a) 4. győztes — 3. győztes, Marseille. b) 1. győztes — 2. győztes, Párizs.

Döntők: a) vesztes — b) vesztes a harmadik helyért, június 18, Bordeaux. a) győztes — b) győztes a világbajnokságért, június 19, Párizs.

A sorsolás igen kedvező a magyar csapat számára. Az első fordulón minden bizonnyal túljut a csapat, a másodikban meg kell erősítenie magát Németország vagy Portugália ellen, de azután már könnyebb az elődöntő: Svédország vagy Románia, esetleg a közép-amerikai csapat nem jelenhet túl nagy akadály a döntőbejutás útján.

Középamerikai csoportjában a selejtező mérkőzések után a következő csapatok maradtak: Kuba, San Salvador, Costa Rica és Kolumbia. Most kisorsolták a mérkőzéseket és a csapatok a következő párosításban játszanak:

Cuba—Costa Rica.

San Salvador—Kolumbia.

A két győztes játsszik egymással és az innen kikerülő győztes azután Románia ellenfele lesz Lyonban.

Üsszeállították Románia csapatát a póstyéni vivó világbajnokságra

Bucurestiből jelentik: Az országos vivó-bajnokság eredményei és a mutatott formák alapján összeállították Románia válogatott csapatát, amely az országot Prágában a kisantant versenyeken és Póstyénben a világbajnokságon képviseli:

Törőcsapat: Marinescu, Raiciu, Altmann. Tartalék: Caranfil.

Kardcsapat: Marinescu, Altmann, Raiciu, Burlacu. Tartalék: Dobre.

Az epe-csapatot a vasárnapi epe bajnokság után állítják össze.

VENUS—JUVENTUS 2:0 (1:0). Bucurestiből jelentik: Szerdán délután négyezer néző jelenlétében játszották le ez a nemzeti bajnok mérkőzést. A Venus Petea Valcov és Humis góljaival győzött.

RÁDIÓN JUBILÁL AZ ANGOL FUTBALL. Ki hínné? — mégis így van — ötven esztendő jubileumát ülte meg szombaton az angol futball. A tökéletesség csúcsait hágó szigetországi labdarugás úgy élt a sportemberek emlékezetében, mintha azt századok óta teremtette volna meg a — szervezetség. De nem így van. Az angol futball-szervezet, a FA, mindössze félszázados, alig idősebb a magyar futballnál. A jubileum egyik jelentős része a mikrofon előtt zajlott le. A droitwichi hosszuhullámu adóállomáson félórás előadás hangzott el s aki tudja, hogy az angol rádió az előadások tartalmának tekintetében milyen szűkebbli, az a futballnak szentelt félóra jelentőségét is tudja becsülni.

Ebben az évben sem fizetnek látványosságát adó a labdarugó mérkőzések után! Bucurestiből jelentik: A pénzügyminiszter rendeletet adott ki a labdarugó szövetség kérésére, amelyben megállapítja, hogy miután a labdarugó sport még mindig az állam támogatására szorult és ezért ebben az évben is mentesíti a futballt a látványosság adó alól. A látványossági adó alól mentesítésért csak a szövetség által elismert taggyűlések élvezik. Valamennyi egyesületnek igazolnia kell, hogy a szövetségnek a tagja, mert csak akkor kapja meg a kedvezményt.

Április 20-án éjjel

megszűnik a kézitelefon-központ

Április 21-től

csakis az automataközpont működik

Addigra minden előfizető megkapja az új telefonkönyvet, hogy az automata-telefont zavartalanul használhassa.

Az automata telefon-központ ünnepélyes felavatása április 21-én délben lesz.

KÖZGAZDASÁG

A Banca Ardeleana S. A. R. 43. évi közgyűlése

A Banca Ardeleana S. A. R. 43. évi közgyűlést a hó 9-én délután 1 órakor tartotta meg Anton Mocsonyi de Foen v. miniszter elnökelete alatt, az intézet bucaresti főtelepének helyiségeiben.

Az igazgatóság tagjai majdnem teljes számban jelentek meg. Ott voltak gróf Bethlen Béla földbirtokos, Dimitrie M. Burillianu v. bankormányzó, Conrad Ottó, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank ügyvezető igazgatója, Grigore Gh. Duca nagybirtokos, Hargitay Bertalan ügyvezető igazgatósági tag, dr. Jelen Gyula gróf Kendáffy Gábor nagybirtokosok, Ion M. Mitilineu v. miniszter, Vásárhelyi János ref. püspök és Al. Zănescu nagyiparos, a felügyelő-bizottság részéről pedig dr. Podovszky József, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank aligazgatója. A részvényesek sorából 47-en vettek részt.

A mindvégig lelkes hangulatban lefolyt közgyűlésen a részvényesek nevében I. Berindey bucaresti építésmérnök szólalt fel, ki elismerését fejezte ki az elért szép eredményért az igazgatóságnak, a bank vezetésével megbízott Hargitay Bertalan ügyvezető igazgatósági tagnak, az igazgatóknak és a tisztviselői karnak. A közgyűlés mindent, amit az igazgatóság a tárgyszorozatban a közgyűlés elé terjesztett, egyhangúlag elfogadta és a szokásos felmontást az igazgatóságnak és felügyelő-bizottságnak megadta.

A sorsolás útján kivált Mihail Popovici, dr. Chorin Ferenc, Conrad Ottó, Grigore Gh. Duca és Al. Zănescu igazgatósági tagokat egyhangú lelkesedéssel újra megválasztották, egyben Conrad Ottó igazgatósági tagot a bank végrehajtó bizottságának tagjává újra beiktatták.

A hozott határozatok értelmében a kimutatott nyereségből a nyílt tartalékoknak lényeges dotálása mellett 5 százalék osztalék kerül kifizetésre.

A közgyűlést követően Antony Mocsonyi de Foen elnök az igazgatóság tagjait a bucaresti Jockey Clubban ünnepélyes bankett keretében vendégelte meg.

A közgyűlést követő igazgatósági ülésen Petreanu Ioan központi igazgatót ügyvezető igazgatóvá léptették elő.

A Banca Ardeleana általános fejlődésében jelentős szerepe van az Intézet oradeai fiókjának, amelynek vezetője Bernáth Béla, a fejlődés legfőbb előmozdítója. Az ő érdeméül tudható be, hogy páratlanul körültekintő és kiváló vezetése alatt a fiók az elmúlt évben kitűnő eredményeket produkált.

Bernáth Béla mintaképe a kitűnő meglátású és korrekt bankembernek, akit nemcsak a fiók eredményei, hanem a bank ügyfelei és a társadalom minden rétegéből megnyilvánuló személyi bizalom és szimpátia is maradéktalanul igazol.

Minden jobb ügyért való megmozdulásból, jóléti és emberbaráti intézmények támogatásából Bernáth Béla derekasan kiveszi részét, kollegialitásával pedig munkatársai legteljesebb tiszteltetését és megbecsülését bírja.

A közgyűlés utáni igazgatósági ülés határozatai között szerepel az az előléptetés, mely az oradeai telep egyik kitűnő főtisztviselőjét, Karácsonyi Lászlót prokurával ruházta fel. A kinevezés, mely a fiatal, de komoly felkészültségű Karácsonyi Lászlót érte, egy agilis és az ügyfelek előtt általános népszerűségnek örvendő főtisztviselő érdemeinek méltó elismerését jelenti.

Márciusban ismét drágult a megélhetés

Bucurestiből jelentik: Az Argus című közgazdasági lap legutóbbi számában ismerteti az árak március havi alakulását. A lap beszámol arról, hogy tavasz elején egyes élelmiszerek áraiban némi csökkenés állott be. Március végén azonban, amikor az ujonnan életbelépő illetek már ismeretesebbé válnak, a kereskedők új árakat állapítottak meg, amelyeket még április elseje előtt életbeléptettek. A lap utal arra, hogy a múlt évi adók húsz százalékos emelése, valamint a magasabb forgalmiadó természetesen kihatással van az árak alakulására és a tömegek fogyasztóképeségére. Ugyanakkor azonban figyelembe kell azt is venni, hogy az államnak feltétlenül szüksége van pénzre és az egyetlen elképzelhető megoldás az volt, melyhez a kormány folyamodott.

A Viator-módszer szerint az árinдекс a következőképpen alakult:

Élelmiszerek: 1916 augusztusában 100, 1935 decemberében 3374, 1938 februárjában 3717, 1938 márciusában 3740.

Ruházati cikkek: 1916 augusztusában 100, 1935 decemberében 3777, 1938 februárjában 4426, 1938 márciusában 4426.

Különböző cikkek: 1916 augusztusában 100, 1935 decemberében 3194, 1938 februárjában 3677, 1938 márciusában 3702.

Általános árinдекс: 1916 augusztusában 100, 1935 decemberében 3446, 1938 februárjában 3951, 1938 márciusában 3956

Állások hadirokkantak, hadiözvegyek és hadiárvák számára

Bucurestiből jelentik: A hadirokkantak, hadiárvák és özvegyek elhelyező hivatala, amely Bucurestiben működik a str. N. Alexandri 1. alatt, értesíti az érdekelteket, hogy a következő állásokra keresnek alkalmazottat:

Hunedoara vidékén egy szénbánya mérnök találhat elhelyezést. Brasovi vállalat keres tisztviselőt havi 7000 lei fizetéssel. A jelentkező katonai szolgálatot töltött, felső kereskedelmi végzett gépiró legyen, román és német nyelvtudással. Mechanikus és electro-mérnök Ploesti vidékére. Hunedoara vidékére egy szakképzett építész. Bucuresti és vidéki vállalatoknál 5 hivatalnok, felső kereskedelmi végzettséggel. Egy litograf-rajzoló, havi 8000 lei fizetéssel, Sibiu-vidéki vállalatnál. Bucuresti vállalat keres német nyelvtudással gyorsírónőt. Sibiu vidékére egy mechanikus havi 3000 lei fizetéssel, aki a robbanó motorokhoz ért. Sibiu vállalatnál alkalmazást találnak: villanyszerelők, bádigosok, vasesztergályosok, lakatosok, festők, vasöntők és minta-asztalosok. Sibiu vállalat keres gépkocsi-vezetőt havi 3000 lei fizetéssel. Craiova vállalat keres: Diesel-motorhoz értő gépészt, kovácsot, minta-asztalost, két mechanikust és két vasesztergályost.

A folyamodók a közvetítő irodához forduljanak kérvényeikkel.

Husvétii ünnepekre versenyárakban kapható:

Frissen darált dióbél, mák, mogyoró, mandula, csokoládé.

Naponta friss tea-vaj

mindennemű fűszer- és csemegeárak, bel- és külföldi likőrök, borok és pezsgők,

kiváló tisztelettel:

Mezey János

Oradea, Piața Uniri No. 2.

volt Janky Antal üzlethelyisége

ESEMÉNYSZAMBA MEGY olaszországi társasutazásunk, amit ezidén az Eucharisztikus Világkongresszussal kapcsolunk össze.

LEGUJABB

Az amerikai önkéntesek pusztulása a spanyol köztársasági hadseregben

Kilencezerből csak ötszázan maradtak. — A toborzási szerződés lejárta hiába kérték hazabocsátásukat. — Visszaűzték őket a harcmezőre és többjüket kivégezték

Newyorkból jelentik: Az amerikai sajtó szemtanuk vallomásai alapján tudósítást közöl azoknak az amerikai önkénteseknek a helyzetéről, akik Szovjet-Spanyolországból elmenekülve, Franciaországba érkeztek. A leírásokból kitűnik, hogy milyen kiterjedésű volt az amerikaiak részvétele a spanyol köztársaságiak oldalán. Eszerint körülbelül kilencezer azoknak a száma, akiket Amerikában a spanyol köztársaság hadseregébe toboroztak.

Az amerikai zászlóaljok a Teruel és Gaudera közötti hadműveletekben annyira felmorzsolódtak, hogy alig néhány száz ember maradt belőlük. A Losangelesből való Honeycombe nevű kommunista állította Perpignanban, ahova menekülve eljutott, hogy még csak 500 amerikai maradt életben. A toborzási szerződés hat hónapra szólott, s ennek lejáta után az amerikaiak leszerelésüket és az Egyesült Államokba való visszatérésüket megengedését követelték. Azonban szüronnyal és rájuk irányított revolverrel a követeléseket visszahajtották a harcmezőre. André Marty francia

kommunista képviselő, aki parancsnokként működik a barcelonai nemzetközi hadosztály főhadiszállásán.

megfenyegetett minden amerikaiat, hogy lelöveti őket, ha hazájukba való visszatérésüket továbbra is követelik. Többeket azonnal falhoz is állított és kivégeztetett.

Más menekültek elbeszélések, hogy Marty a harcmezőre is megjelent és fenyegetéssel vegyes buzdító beszédeket tartott. Ezek során azzal biztatta az idegenből toborzottakat, hogy a köztársasági sereg mostani visszavonulása csak stratégiai műveletek. Három nap alatt Franciaország küldi a maga regimentjeit a szorongatott spanyol köztársaság segítségére.

Az említett Honeycombe, aki a maga zászlóaljának politikai biztosa volt, beszélgetése végén azzal vádolta a barcelonai vezetőket, hogy teljesen tehetetlenekké váltak. Egyedül a kommunista Internacionálé az, amelyik a polgárháború továbbfolytatását még erőlteti.

Az orosz szovjet emberei is elmenekültek Barcelonából

Párizsból jelentik: A „Matin“ a szovjet-személyek Barcelonából való elmeneküléséről a következőket írja:

— A GPU vezérkarának és ügynökeinek az eltűnése tipikus szovjet-jelenség. Ezek az urak maguk sohasem harcolnak, mindig a mások bőrét vitetik a vásárra. Ha aztán egy-

szer fordul a dolog és a szerencsétlen, beugratott ország már csak egyetlen nyitott seb, akkor embereikkel és pénzüikkel visszavonulnak, hogy más országba tegyék át működési terüket, vagy Genf-be menjenek, hogy ott a jogról, a szerződéseik szentségéről és a biztonságról szónokoljanak.

Idő előtt új választásokat irnak ki Jugoszláviában

Belgrádból jelentik: Korosec belügyminiszter bejelentette, hogy a kormány új politikai törvényeket készít elő. Ezek a gyülekezési és egyesülési jogot s a sajtóra vonatkozó rendelkezéseket fogják megváltoztatni, sőt egyik törvény az eddigi választási törvényt kívánja módosítani, mert lehet, hogy a kormány hamarosan új választást ír ki. A mostani törvény-

hozás megbízatása ugyan csak a jövő tavasszal jár le, de valószínű, hogy még az ősszel feloszlatták és kiírják az új választásokat. Beavatott körök a parlament korábbi feloszlását azzal magyarázzák, hogy a kormány ki akarja küszöbölni azokat a kisebb pártokat, amelyek akadályozzák a két nagy pártot, a kormány-pártot és a horvát parasztpártot a megegyezését.

Daladier és Bonnet Londonba utazik

Francia-angol katonai szövetséget készítenek elő. A szárazföldi haderők főparancsnokságát a franciák kapják, a légi haderőt az angolok

Párizsból jelentik: A „Figaro“ értesülése szerint Daladier és Bonnet április 22-én érkeznek Londonba.

Londonból jelentik: A „Daily Telegraph“ értesülése szerint az angol és francia államférfiak londoni tanácskozásán minden valószínűség szerint a két nagyhatalom védelmének közös megszervezése kerül szóba. A „Daily Mail“ szerint ezó van a két állam haditengerészetének együttműködéséről is. A „Daily Express“ úgy tudja, hogy fenyegető veszély esetén Franciaország az angol vizek védelmét is ellátná, hogy tehermentesítse az angol flottát. Megbeszélnek a katonai szövetség előkészítését és a vezérkarok együttműködését is. A lap úgy tudja, hogy a szárazföldi erők főparancsnokságát a franciák kapják meg, míg az angolok az egyesült légi haderő fe-

letti főparancsnokságát.

Párizsból jelentik: Francia illetékes körökben hivatalosan még nem erősítették meg Daladier és Bonnet látogatásának hírét. A sajtó valószínűnek tartja, hogy miután az új kormány alaposan áttanulmányozza a külpolitikai helyzetet, Daladier és Bonnet szoros kapcsolatba lép az angol kormánnyal. A Matin szerint ebből a szoros kapcsolatból olyan döntések szülehetnek meg, amelyek a széleskörű európai együttműködés ügyét nagyban előmozdítják.

A HÁBORU ÓTA A LEGTEKINTÉLYESEBB FRANCIA KORMÁNY

Párizsból jelentik: A törvényhozás bizalma a kormányt olyan tekintéllyel ruházta fel, amelyen felelt francia kormány a háború óta még nem

rendelkezett. A sajtó bizik abban, hogy a kormánynak az újjáébredt bizalom legkorábban sikerülni fog megoldani a rávörös igen súlyos feladatokat. Csak a szocialista „Populaire“ el fenntartással a kormány politikája és jövője tekintetében és fenyegető hangon figyelmezteti Daladit, hogy a kormánynak adott bizalom csak átmeneti jellegű. Az összes gazdasági és pénzügyi kérdések megoldásra várnak még és az igazi vita még nem zajlott le.

ANGLIA BOMBAVETŐ GÉPEKET RENDEL

Londonból jelentik: A „News Chronicle“ newyorki jelentése szerint Anglia ötszáz bombavető gépet rendelt az Egyesült Államokban, összesen ötmillió fontért.

Apróhirdetések

Egy szó ára 3 lei, vastagabb betűvel 6 lei. „Cim a kiadóban“ további 10 lei. Állástkeresőknek 33 százalékos kedvezmény. — A legkisebb hirdetés díja 30 lei. — Az első szót minden esetben vastag betűvel szedi a nyomda.

Adás-vétel

Eladó

Oradea, Str. Petru Rareș 12. számú telek házzal vagy ház nélkül. — Ugyanott egy szoba, konyha kiadó.

Hűsítési gépek eladók: hűsítő 6 késű ringókés, gyertyánfa rakott tőkével. Hűtő gép, hentesek, vendéglősök és cukrászok részére. Hentes üzleti berendezés. Fűszerőrő-gép villany hajtásra. Sonka szeletelő gép. Sonka fűző prések. Barátky, Oradea, Str. Fabriciei 31.

Szentképek

kerettel és anélkül leolcsón kaphatók minden nagyságban. Frenzel, Oradea, Str. Vlahuta No. 44.

Olcsón eladó:

bélvegálm, lombfürés, másológép, ülőkád, vasgép, szentképek, bőrtárazóeska. — Oradea, Str. Densușianu 25. szám.

Szülő

4 kat. hold, 1 szobás urilakással, fűtő, vécélér lakással, borház, présekkel, horjakkal és nagy gyümölcsösökkel. Eladó, esetleg bérből. Cim: Oradea Calea Izvoarelori No. 75.

Kerti

vasasztal eladó, Oradea Str. Vasile Conta No. 4. Tóth.

Spárna tövek

előtanru minőségben kaphatók Horváth Árpád kertgazdaságában. Oradea Calea Ruinelor 1. sz. Petőfi-u. végén.

Hűlőre

Cserép-

és palatető munkát jutányos árban készít Burzik Sándor cserépező mester, Oradea, Str. Ingusta No. 1.

Tarján

órás és ékszerész Oradea, Blv. Regele Ferdinand No. 8. Javítások olcsón és szakszertien készülnek.

PUHA GYMOT

állandóan vesz a Szent László-nyomda r. t., Oradea, Str. Regele Carol II. No. 5.

Köszörműtessünk

Ij. Kelemen köszörműtessünk, Oradea, Piata Mihai Viteazul.

Alkalmazás

Ügyes

perzsaszőnyeg szövé leányt keresek. Oradea Str. Take Ionescu 13.

Gondnoki,

gazdasági felügyelő esetleg házvezetési állást keresek gyermektelen házaspár, ki gazdasági és kertészeti teendőkkel teljes gyakorlatlall rendelkezik. Cím: met a kiadóba kér.

Gazdasszony,

házvezetőnői állást, főzést vállalom. Burikné, Oradea, Str. Ciorogariu 11. Házmeztérnél.

Lakás

Modern,

teljes komfortos lakások május 1-re kiadók: földszinten 4 utcai-szobás, kerti házban földszinten 2 és 3 szobás, emeleten 3 és 4 szobás. Oradea, Bul. Regele Ferdinand 42. Báró Gerliczy-iroda.

2 szobás

utcai lakás azonnal kiadó. Oradea, Str. Petru Rareș No. 7. Értekezni: Str. Negruzzi 18.

Gyermektelen

pontos fizető házaspár keres egyszobás előszobás esetleg 2 kisebb szobából álló lakást. Cím: a kiadóba kér.

Háromszobás

fürdőszobás utcai lakás mellék helyiségekkel augusztus 1-re kiadó. Oradea, Parcul Albulia 2. Poliklinikával szemben.

Egy

udvari szoba, konyha, május 1-re kiadó Oradea, Stefan cel Mare 19

Magánház

nyaralónak kiadó. Tüdőszanatorium utvonallán. Értekezni Tarján ékszerüzlet. — Oradea, Bul. Reg Ferdinand 8.

Kiadó

május 1-re 3 szobás előszobás, fürdőszobás lakás, mellék helyiségekkel. Strada Petőfi 24. — Ugyanott eladó egy ház hely 19 méter frontl.

Szerkesztő: a Szent László-nyomda Rt. körforgóútján Oradea, Str. Regele Carol II. No. 5.